

14 יוני 2010
סימוכין: 17180510

נו כבר, פואד,

בשבוע שעבר השתתפתי בכנס כלכלי – חברתי שיזם משרד התמ"ת, בראשותו של השר, בנימין (פואד) בן אליעזר. כמו פואד, כך גם הכנס היה גדול ומרשים והצדיק את דימוי ה"בולדוזר" שדבק בו. אלפי משתתפים גדשו את ה"אירפורט סיטי" ובין הדוברים היו ראשי השלטון ובכירי המשק. דיברו על מנועי צמיחה שיש לפתח כדי להוביל לצמיחה כלכלית. דנו בזכויות עובדים וצרכנים ובשאלה כיצד לצמצם את הפערים החברתיים בשוק חופשי ועוד... רציתי לשמוע גם התייחסות לנושא לכאורה, קטן, ובעיני חשוב, שמצוי באחריותו של משרד התמ"ת. מערך מעונות היום לפעוטות, ולצד, כמעט אף מילה לא נאמרה בעניינו על ידי מי מהדוברים.

ולהזכירנו – באפריל 2009 פסק בית המשפט העליון כי הוצאות טיפול בילדים מהוות הוצאות בייצור הכנסה ולכן הן מותרות לניכוי מהכנסה. במקביל קידמו ארגוני הנשים הצעת חוק להכרה בהוצאות טיפול בילדים. הלחצים השונים, בצד החשש מפני עלויות הישום לקופת המדינה, הביאו ביולי 2009 לקבלת החלטת ממשלה לעידוד תעסוקת אמהות באמצעות תוספת תקציב לאגף מעונות היום והמשפחתונים בתמ"ת.

תוספת התקציב הועמדה על 350 מליון ₪ ועל פי דבריו של פואד במליאה באותו מעמד "ייעודו של תקציב זה הנו לבנייה של מעונות יום חדשים וכן להרחבתם של מעונות יום קיימים. בנוסף, ישמש תקציב זה להרחבת מעגל הילדים אשר להם יהיה מקום במעונות היום ולהרחבת השתתפות המדינה במימון העלות להורים" ובהתאם להחלטה הוקצו 60 מליון ₪ לבנייה והרחבה של מעונות יום חדשים וקיימים במהלך שתי שנות תקציב, החל משנת 2010.

בעירנו,, קיים מחסור מובהק במסגרות לגיל הרך בעיקר, בצפון העיר ובמרכז, בהן, היקף המענים עומד על 10% מכלל הילודה. קרי, בצפון ובמרכז נולדים כ-3,500 תינוקות בשנה ואולם יש רק כ-350 מקומות במעונות היום. כמות נדחי ההרשמה עומדת על אלפים ורוב המענים ניתנים במסגרות פרטיות שעלותן גבוהה. רשות מקומית מחויבת במתן מענים לפעוטות החל מגן חובה, אך, חובה או לא, כדי להשאיר משפחות בעיר יש לדאוג למערך שירותים החל מלידה.

לכן, בירכתי על החלטת הממשלה ובהסתמך עליה, קידמתי תוכנית שמטרתה להביא להגדלת היצע המעונות בעיר. איתרנו קרקעות עירוניות באזורי מחסור כמו כוכב הצפון, רמת אביב החדשה, בבלי, צהלה, נאות אפקה ועוד. התמקדנו בצפון העיר מפני שבשכונות הדרום קיימים כיום מענים בהיקף של 25% ביחס לילודה ולא נתקבלו נתונים חריגים על הרשמה עודפת למעונות היום הציבוריים ובמרכז העיר לצד, לא קיימות עתודות קרקע והמענים מורכבים יותר ליישום.

לאחר שאותרו מגרשים פוטנציאליים להקצאה ללא תמורה, נפגשנו עם מפעילי מעונות (ארגוני הנשים) וביררנו העדפותיהם ויכולותיהם בתחום. כולם התנו השתתפותם בתמיכת התמ"ת.

עבודת ההכנה, נעשתה במקצועיות. בהתבוסש פרסום הקריטריונים לתמיכות, כתבתי לפואד וגם למנכ"ל המשרד, ולמנהלת האגף, בכוונה לזרם. למעשה, בשנה שחלפה פרסם התמ"ת רק את מבחני התמיכה לשכירות מעונות יום

שאינם קשורים להגדלת היצע, אלא לשיפוץ והתאמות במעונות קיימים. בפועל, תבחינים שיסייעו לבינוי של מעונות חדשים, טרם פורסמו. נוסף על כך מסתמנת אהדה מתגברת של הממשלה לפריפריה החל מהקמת רכבת לפרברים ועד להפניית משאבים בכלל ולחינוך בפרט. מול זאת, נידרש להציג את אופייה ויחודה של תל-אביב-יפו, בה יש ריבוי אימהות חד הוריות, שיכולתן לצאת לעבודה תלויה במציאת מסגרת מתאימה לילדיהן. עיר שבה בשל יוקר המחיה והמחסור בעתודות קרקע, היצע המשפחתונים והגנים הפרטיים קטן יחסית לצרכי האוכלוסייה ויקר.

אין לי ספק שכל הנהגה מקומית יודעת מה טוב לעיר שלה. לכן, עצתי לתמ"ת, חידלו מלייצר פתרונות מיקרו ולדקדק בקריטריונים. פרסמו "קול קורא" אסטרטגי שמבקש מהשלטון המקומי להעמיד את רמת המענים שלו (ילודה יחסית לקיבולת במעונות ציבוריים) על 25% בעיר ו-35% בפריפריה ותנו לכל אחד מאיתנו להציג לכם את הפתרונות המתאימים, על פי התנאים היחודיים לכל ישוב.

לסיום, לאחרונה נחשפתי לתופעה לפיה זוגות בוחרים בסטטוס משפחתי בהתאם לסיכויי הקבלה למעון יום. קרי, זוגות צעירים, בתל אביב-יפו, החיים יחד תחת קורת גג אחת, מגדלים ילדים משותפים, ולא נישאים, אך ורק כדי לקבל עדיפות, בגין משפחה חד הורית, בהרשמה לויצ"ו ולנעמ"ת.

אז פואד, אולי נו כבר. תהיה בולדוזר בשביל הפעוטות טרם שהם מגיעים לאוניברסיטה. ואל תשכח, גם אם אתה קבעת את היעד, לספק מעונות יום כחלופה להכרה בהוצאות מטפלת, תן לנו בשלטון המקומי לייצר את הפתרונות המקומיים.

הכותבת היא ס.רה"ע ויו"ר סיעת מרצ בתל אביב יפו.

